

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЛЬВІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

RETROSPECTIVE ANALYSIS OF SPECIALISTS IN PHYSICAL EDUCATION TRAINING IN LVIV STATE UNIVERSITY OF PHYSICAL CULTURE

Стаття присвячена історичним особливостям підготовки фахівців з фізичного виховання у Львівському державному університеті фізичної культури. Метою роботи було проведення ретроспективного аналізу досвіду підготовки фахівців з фізичного виховання на прикладі Львівського державного університету фізичної культури. Під час роботи використовувався комплекс теоретичних методів дослідження: аналіз, синтез, історичний аналіз, зіставлення, систематизація, узагальнення, логіко-теоретичний аналіз архівних документів ЛДУФК. Проаналізовано навчальні плани підготовки фахівців з фізичного виховання з 1958 до 2013 року. Описані основні особливості цих навчальних планів. Проаналізовано нормативну базу підготовки спеціалістів.

Ключові слова: навчальний план, навчальна дисципліна, фізичне виховання, підготовка фахівців, історичні особливості.

Стаття посвящена историческим особенностям подготовки специалистов по физическому воспитанию во Львовском государственном университете физической культуры. Целью работы было проведение ретроспективного анализа опыта подготовки специалистов по физическому воспитанию на примере Львовского государственного университета физической культуры. В ходе работы использовался комплекс теоретических методов иссле-

дования: анализ, синтез, исторический анализ, сопоставление, систематизация, обобщение, логико-теоретический анализ архивных документов ЛДУФК. Проанализированы учебные планы подготовки специалистов по физическому воспитанию с 1958 по 2013 год. Описаны основные особенности этих учебных планов. Проанализирована нормативная база подготовки специалистов. **Ключевые слова:** учебный план, учебная дисциплина, физическое воспитание, подготовка специалистов, исторические особенности.

The article is devoted to the historical features of specialists in physical education training at Lviv State University of Physical Culture. The purpose of the paper is to conduct a retrospective analysis of the experience of training specialists in physical education on the example of Lviv State University of Physical Culture. During the research a set of theoretical methods have been used: analysis, synthesis, historical analysis, comparison, systematization, generalization, logical and theoretical analysis of archival documents of Lviv State University of Physical Culture. The curricula for physical education specialists training since 1958 to 2013 have been analyzed. The main features of these curricula have been described. The normative base of such specialists training has been analyzed.

Key words: curriculum, subject, physical education, specialists training, historical features.

УДК 378:796.071.4
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085.2019.12-1.45>

Данилевич М.В.,
докт. пед. наук, доцент,
доцент кафедри фітнесу і рекреації
Львівського державного
університету фізичної культури імені
Івана Боберського

Романчук О.В.,
канд. філол. наук, доцент,
завідувач кафедри української
та іноземних мов Львівського
державного університету фізичної
культури імені Івана Боберського

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Запорукою успішного розроблення та теоретичного обґрунтування системи професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання на сучасному етапі розвитку українського суспільства є дослідження передумов та надбань української вищої школи з питань підготовки кадрів для сфери фізичної культури [2]. Власне історичний досвід та здобутки, аналіз позитивних та негативних явищ в історичному розрізі дають можливість вибрати правильний напрям розвитку системи підготовки фахівців з фізичного виховання на сучасному етапі, взяти до уваги позитивні надбання та уникнути повторення хибних напрямів [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітні аспекти підготовки фахівців з фізичного виховання вивчалися багатьма українськими науковцями, зокрема О. Дубогай, В. Кремень, Т. Круцевич, Н. Ничкало, Н. Пангелова, С. Сисоєва, Р. Клопов, Н. Москаленко, М. Носко, О. Тимошенко, Б. Шиян та ін. Праці М. Віленського, М. Воробйова, Л. Сірман, Н. Степанченко, О. Тимошенко, Б. Шиян та ін. присвячені проблемам професійної підготовки майбутніх учите-

лів фізичної культури у вищій школі. Як зазначає Н. Степанченко, «сучасний рівень розвитку суспільства, освіти та науки висуває високі вимоги до компетентності фахівців різних напрямів, що потребує суттєвих змін у професійній підготовці. Особливо відчутні потреби вдосконалення педагогічної освіти, зокрема навчання майбутніх учителів фізичного виховання» [3].

Проте, незважаючи на наявність низки науково-педагогічних досліджень, поза увагою вчених залишилася ретроспектива підготовки фахівців фізичного виховання та використання цього досвіду на сучасному етапі розвитку України [1]. З позицій сьогодення постала нагальна потреба у підготовці кваліфікованих фахівців з фізичного виховання до професійної діяльності, попит на яких щороку зростає.

Робота виконана відповідно до плану НДР Львівського державного університету фізичної культури ім. І. Боберського.

Метою роботи було проведення ретроспективного аналізу досвіду підготовки фахівців з фізичного виховання на прикладі Львівського державного університету фізичної культури. У процесі

роботи нами використовувався комплекс теоретичних **методів дослідження**: аналіз, синтез, історичний аналіз, зіставлення, систематизація, узагальнення, логіко-теоретичний аналіз архівних документів ЛДУФК. Для досягнення поставленої мети ми зосередили свою увагу на розв'язанні таких **завдань**: аналіз нормативної бази підготовки фахівців з фізичного виховання інститутами фізичної культури колишнього СРСР; аналіз навчальних планів Львівського інституту фізичної культури (зараз Львівський державний університет фізичної культури ім. І. Боберського).

Виклад основного матеріалу. Згідно з архівними документами, у 1958 році Комітет з фізичної культури та спорту при Раді Міністрів колишнього СРСР розробив навчальні плани для інститутів фізичної культури, затверджені колишнім Міністерством вищої освіти колишнього СРСР (№ 86/М від 11 лютого 1955 року), зі спеціальності «Фізична культура і спорт». Навчальні плани вважалися державним документом, що був обов'язковим для виконання всіма інститутами фізичної культури. Для денної форми навчання було запропоновано навчальний план терміном навчання 4 роки, який включав 22 обов'язкові та 9 факультативних дисциплін. Загальна кількість навчальних занять у цьому навчальному плані становила 3724 години, 3 курсові роботи, 25 іспитів і 31 залік. Випускникам присвоювалася кваліфікація «викладач фізичної культури та спорту». Навчальним планом передбачалося проходження студентами двох виробничих практик: педагогічної практики в школі тривалістю 8 тижнів та організаційно-педагогічної практики у колективах фізичної культури тривалістю 7 тижнів.

У 1961 році Центральна рада союзу спортивних товариств та організацій колишнього СРСР, науково-методичний відділ і відділ фізкультурних навчальних закладів розробили навчальні плани для інститутів фізичної культури, затверджені Міністерством вищої і середньої освіти колишнього СРСР (№ 114/пд від 7 жовтня 1961 року), зі спеціальності «Фізична культура і спорт» для педагогічного факультету на 4-річний термін навчання. Навчальний план включав 26 обов'язкових і 8 факультативних дисциплін. Загальна кількість навчальних занять у цьому навчальному плані становила 3993 години (з них 1102 години – лекції, 510 годин – лабораторні заняття, 1968 годин – практичні заняття та 418 годин – семінари), 3 курсові роботи, 27 іспитів і 40 заліків. Випускникам присвоювалася кваліфікація «викладач фізичної культури і спорту». У навчальному плані було передбачено чотири виробничі практики обсягом 38 тижнів: неперервна педагогічна практика без відриву від навчання (7 тижнів); педагогічна практика в школі з відривом від навчання, яка включала туристичний похід (17 тижнів); практика з

проведення спортивно-масових заходів без відриву від навчання (7 тижнів); організаційно-методична практика в колективах фізичної культури з відривом від навчання (7 тижнів). Слід зазначити, що у навчальному плані для педагогічного факультету за 1961 рік збільшилася порівняно з планом 1958 року загальна кількість обов'язкових дисциплін (з 22 до 26); годин, відведених на навчальні заняття (з 3724 до 3993); іспитів (з 25 до 27) і заліків (з 31 до 40); виробничих практик (з 15 до 38 тижнів).

Отже, відбулося зміщення акцентів з теоретичної на практичну підготовку фахівців з фізичного виховання до професійної діяльності.

Починаючи з 1972 року інститути фізичної культури колишнього СРСР розпочали підготовку фахівців з фізичного виховання за окремою спеціальністю 2114 «Фізичне виховання». У нових навчальних планах збільшувався час на теоретичне навчання та екзаменаційні сесії за рахунок унормування термінів педагогічної практики та навчально-табірних зборів. Акцент робився на посилення самостійної роботи студентів і розвиток навичок наукових досліджень. З метою покращення професійної підготовки запроваджувалася нова погодинна сітка дисциплін педагогічного та спеціального циклів, збільшувався час, відведений на вивчення цих циклів. Також навчальним планом передбачалися курси та семінари за вибором, основна частина яких мала бути пов'язана зі спеціальними дисциплінами. Навчальний план для студентів спеціальності 2114 «Фізичне виховання» передбачав 33 обов'язкові і 7 факультативних навчальних дисциплін, а також спецкурси та дисципліни за вибором, які встановлювалися радою вищого навчального закладу. Цим планом передбачено проходження трьох виробничих практик (обсягом 17 тижнів): практика у піонерському таборі (4 тижні); дві педагогічні практики в школі з відривом від навчання (6 тижнів та 7 тижнів). Загальна кількість годин навчальних занять у плані становила 3614 (з них 1116 годин – лекції, 368 годин – лабораторні заняття, 1696 годин – практичні заняття та 434 години – семінари), 3 курсові роботи, 29 іспитів і 36 заліків. Порівняно з 1961 роком у цьому навчальному плані збільшено кількість навчальних дисциплін, значно скорочено обсяги виробничих практик (з 38 до 17 тижнів) та зменшено загальну кількість годин.

У 1977 році колишнім Міністерством вищої і середньої освіти колишнього СРСР був затверджений новий навчальний план для інститутів фізичної культури за спеціальністю 2114 «Фізичне виховання». Студентам-випускникам спеціальності 2114 «Фізичне виховання» присвоювалася кваліфікація «викладач фізичного виховання». Навчальний план передбачав 30 обов'язкових і 5 факультативних навчальних дисциплін. Загальна

кількість навчальних занять становила 3528 годин (з яких 1070 годин – лекції, 360 годин – лабораторні заняття, 1734 години – практичні заняття та 364 години – семінари), 29 іспитів та 27 заліків. Цим планом передбачено проходження двох виробничих практик (обсягом 12 тижнів): дві педагогічні практики в школі з відривом від навчання тривалістю 6 тижнів кожна. Аналіз засвідчив відсутність суттєвих розбіжностей між навчальними планами 1972 та 1977 років.

У 1978 році колишнє Управління кадрами та навчальними закладами Комітету фізичної культури та спорту колишнього СРСР (№ 64-02/606 від 9.10.1978 року) розіслало ректорам інститутів фізичної культури нові навчальні плани, затверджені Міністерством вищої та середньої освіти колишнього СРСР. Ці навчальні плани були розроблені для педагогічного та тренерського факультетів уже за однією спеціальністю 1906 «Фізична культура і спорт». Навчальний план педагогічного факультету передбачав підготовку викладачів фізичного виховання впродовж 4 років за двома напрямками: з методики викладання фізичного виховання та з методики організаційно-масової роботи з фізичної культури і спорту. Спеціалізація студентів за вказаними напрямками проводилася впродовж 5–8 семестрів і забезпечувалася відповідно кафедрами теорії і методики фізичного виховання та управління й історії фізичної культури і спорту. Випускникам педагогічного факультету присвоювалася кваліфікація «викладач фізичного виховання» і вони могли працювати викладачами загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних училищ, вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, організаційними працівниками спортокомітетів, добровільних спортивних товариств і відомств, колективів фізичної культури. До навчальних планів в обов'язковому порядку включалися дисципліни, затверджені радою вищого навчального закладу. Встановлювався перелік дисциплін, який мав щорічно включатися у навчальні плани. Отже, з 1978 року в інститутах фізичної культури колишнього СРСР була запроваджена спеціалізація «Методика викладання фізичного виховання».

У 1982 році колишнє Управління науково-дослідної роботи і навчальних закладів Комітету з фізичної культури та спорту при Раді Міністрів колишнього СРСР розіслало ректорам інститутів фізичної культури лист (№ 04.2.43/442 від 15.07.82 року), в якому повідомлялося про запровадження нових навчальних планів з 1 вересня 1982 року. Навчальні плани регламентували зміст підготовки спеціалістів, послідовність, терміни та інтенсивність вивчення дисциплін. Так, навчальний план для педагогічного факультету передбачав підготовку кадрів за двома спеціалізаціями: організація і методика викладання фізичної культури та організація масової фіз-

культурно-оздоровчої роботи і туризму. У навчальний план вводився цикл дисциплін, встановлених радою вищого навчального закладу. Це давало можливість інститутам вводити в навчальні плани нові дисципліни, апробовані раніше як спецкурси і спецсемінари. Спеціалізація студентів педагогічного факультету здійснювалася з 3 до 8 семестру. Випускникам присвоювалася кваліфікація «викладач фізичного виховання» або «викладач-організатор фізкультурно-оздоровчої роботи і туризму». Тривалість виробничих практик становила 14 тижнів: 6 тижнів практика в школі та 8 тижнів педагогічна практика за профілем майбутньої роботи. Навчальний план для студентів педагогічного факультету спеціальності 1906 «Фізична культура і спорт» передбачав вивчення 37 обов'язкових навчальних дисциплін. Загальна кількість годин навчальних занять становила 3846 (з них 1398 годин – лекції, 426 годин – лабораторні заняття, 1550 годин – практичні заняття та 472 години – семінари, щотижневе навантаження – 26–34 години), 3 курсові роботи, 30 іспитів і 36 заліків.

З 1985 році розпочалася підготовка інститутами фізичної культури кадрів за спеціальністю 2114 – «фізичне виховання» з присвоєнням випускникам кваліфікації «викладач фізичної культури». Навчальний план спеціальності 2114 був удосконаленим варіантом навчального плану педагогічного факультету інститутів фізичної культури зі спеціалізацією «Організація і методика викладання фізичної культури», який був затверджений у 1982 році. Цим планом була передбачена 19-тижнева неперервна педагогічна практика впродовж 4-х курсів навчання в інституті фізичної культури.

У 1988 році був затверджений новий навчальний план для спеціальності 0303 «Фізична культура» на термін навчання 4 роки. Студентам-випускникам присвоювалася кваліфікація спеціаліста «викладач фізичної культури». У пояснювальній записці до цього навчального плану зазначалося, що у типовому навчальному плані зі спеціальності 0303 «Фізична культура» була закладена ідея двофазної підготовки фахівців: перші 4 семестри – етап базової підготовки, єдиної для всіх студентів, а 5–8 семестр – етап спеціалізованої підготовки за спеціалізаціями, зокрема: «організація масової фізкультурно-оздоровчої роботи і туризму»; «організація і методика викладання фізичної культури» та організація і методика викладання видів спорту». Навчальний план передбачав 29 навчальних дисциплін, серед яких – «Теорія і методика фізичного виховання» (262 години, з них 132 години – аудиторні заняття, 22 години – індивідуальні заняття та 108 годин – самостійна робота, запланована впродовж 4, 5 та 6 семестрів навчання). У цьому навчальному плані було передбачено 486 годин на дисципліни спеціалізації «Організація і методика викладання фізичної

культури» (з них 276 годин – аудиторні заняття, 48 годин – індивідуальні заняття та 162 години – самостійна робота), які залишилися незмінними порівняно з 1985 роком.

У навчальних планах з нової спеціальності 0303 «Фізична культура» обсяг трьох дисциплін спеціалізації збільшився з 1982 по 1988 роки з 290 годин до 486 годин. У нових навчальних планах була збережена практика зі спеціалізації з відривом від навчання обсягом 216 годин у 8 семестрі. Порівняльний аналіз навчальних планів для педагогічного факультету інститутів фізичної культури з 1958 до 1988 року подано у таблиці 1.

Варто підкреслити, що навчальні плани зі спеціальності 0303 «Фізична культура» 1988 року були завершальними планами першого етапу підготовки кадрів з фізичного виховання.

У 90-х роках ХХ століття, коли Україна стала незалежною та суверенною державою, інститути

фізичної культури, що здійснювали підготовку фізкультурних кадрів, отримали більше свободи вибору та автономії. Кожен вищий навчальний заклад держави розробляв та затверджував власний навчальний план. Як приклад наведемо аналіз навчальних планів підготовки спеціалістів у Львівському державному інституті фізичної культури.

У 1999 році Львівський державний інститут фізичної культури здійснював підготовку фахівців за напрямом 0102 уже за трьома спеціальностями: олімпійський і професійний спорт, фізичне виховання та фізична реабілітація. Усі навчальні дисципліни у цих навчальних планах були розподілені за циклами: цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки; цикл природничо-наукової підготовки; цикл професійної та практичної підготовки. Окремо у навчальних планах зазначався блок дисциплін за вибором. Аналіз навчального плану підготовки фахівців зі спеціальності

Таблиця 1

Порівняльний аналіз навчальних планів для студентів педагогічного факультету інститутів фізичної культури (з 1958 до 1988 року)

Роки	Спеціальність	Кваліфікація	Загальна кількість годин	Кількість предметів	Кількість/ обсяг (тижні) виробничих практик
1958	Фізична культура і спорт	Викладач фізичної культури і спорту	3724	22	2/15
1961	Фізична культура і спорт	Викладач фізичної культури і спорту	3993	26	4/38
1972	2114 «Фізичне виховання»	Викладач фізичного виховання	3614	33	3/17
1977	2114 «Фізичне виховання»	Викладач фізичного виховання	3528	30	2/12
1982	1906 «Фізична культура і спорт»	Викладач фізичної культури	3846	34	2/14
1985	2114 «Фізичне виховання»	Викладач фізичної культури	3828	34	4/19
1988	0303 «Фізична культура»	Викладач фізичної культури	3412	29	4/24

7.010201 «Фізичне виховання» показав, що загальна кількість дисциплін становить 53, кількість іспитів – 33, заліків – 63. Загальна кількість годин становить 8203, з них: цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки – 1632 години (12 дисциплін); цикл природничо-наукової підготовки – 1413 годин (14 дисциплін); цикл професійної та практичної підготовки – 4330 годин (26 дисциплін); дисципліни за вибором – 72,5 години (1 дисципліна). У циклі професійної та практичної підготовки виокремлюються дисципліни спеціалізації загальним обсягом 432 години. Ще 756 годин відводилося на виробничі практики: педагогічна – 6 тижнів (216 годин) у 6 семестрі; організаційно-педагогічна – 3 тижні (108 годин) у 4 семестрі; в дитячих таборах – 3 тижні (108 годин) у 6 семестрі; у вищій школі – 3 тижні (108 годин) у 7 семестрі; за спеціалізацією – 6 тижнів (216 годин) у 8 семестрі.

У 2007 році Львівський державний університет фізичної культури здійснював підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 0102 Фізичне виховання та спорт за спеціальністю 6.010201 «Фізичне виховання» та кваліфікацією «фахівець з фізичного виховання і спорту».

У 2011 році Львівський державний університет фізичної культури здійснював підготовку фахівців галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини». Навчальний план підготовки за напрямом 6.010201 «Фізичне виховання» освіт-

нього рівня бакалавр був розрахований на 4-річний термін навчання і присвоєння випускникам кваліфікації «фахівець фізичного виховання та спорту».

Порівняльний аналіз навчальних планів Львівського державного університету фізичної культури підготовки бакалаврів з фізичного виховання за 2007 та 2011 роки, який подано у таблиці 2, вказав на окремі відмінності, зокрема:

- зменшення у навчальному плані за 2011 рік загальної кількості циклів дисциплін з п'яти до трьох;

- зменшення загальної кількості годин циклу гуманітарних та соціально-економічних дисциплін з 1620 годин у 2007 році до 1458 годин у 2011 році, при цьому кількість навчальних дисциплін цього циклу залишилася незмінною – 15 дисциплін;

- у навчальному плані за 2007 рік були наявні цикли природничо-наукових дисциплін, загально-професійних та дисциплін самостійного вибору; у навчальному плані за 2011 рік зазначені цикли відсутні, проте у кожному з циклів зазначено обов'язкові навчальні дисципліни і дисципліни за вибором;

- появу у навчальному плані за 2011 рік циклу фундаментальних дисциплін;

- зменшення загальної кількості годин з 7884 до 7380 годин;

- збільшення частки годин, відведених на самостійну роботу студентів, з 3039 до 3548 годин;

Таблиця 2

Порівняльний аналіз навчальних планів підготовки бакалаврів з фізичного виховання у Львівському державному інституті фізичної культури в 2007 році та 2011 році

№ з/п	Показники	2007 рік	2011 рік
1.	Кваліфікація	фахівець з фізичного виховання і спорту	фахівець з фізичного виховання та спорту
2.	Кількість циклів підготовки З них:	5	3
3.	Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін	1620 годин (15 дисциплін)	1458 годин (15 дисциплін)
4.	Цикл природничо-наукових дисциплін	1161 год. (10 дисциплін)	Відсутній
5.	Цикл фундаментальних дисциплін	Відсутній	1296 годин (15 дисциплін)
6.	Цикл загально-професійних дисциплін	1215 год. (13 дисциплін)	Відсутній
7.	Цикл професійно орієнтованих дисциплін	1782 год. (12 дисциплін)	1782 год. (39 дисциплін)
8.	Блок дисциплін самостійного вибору	1620 годин (15 дисциплін)	Відсутній (дисципліни за вибором вказано у кожному циклі)
9.	Загальна кількість годин З них	7884	7380
	Виробничі практики	14 тижнів	14 тижнів
10.	Загальна кількість навчальних дисциплін: – обов'язкових; – за вибором; – загалом.	50 15 65	31 18 49

суттєве збільшення кількості дисциплін професійно орієнтованого циклу (до 39), проте загальна кількість годин циклу залишилася без змін і становила 1782 години;

– значне зменшення кількості обов'язкових навчальних дисциплін (з 50 до 31) та загальної кількості дисциплін у навчальному плані (з 65 до 49).

У 2013 році ЛДУФК продовжував підготовку фахівців галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр за напрямом 6.010201 «Фізичне виховання».

Аналіз навчального плану бакалаврів за напрямом 6.010201 «Фізичне виховання» Львівського державного університету фізичної культури за 2013 рік показав, що загальна кількість годин становила 8640 (240 кредитів ECTS), із них за циклами:

1. Гуманітарних і соціально-економічних дисциплін – 1512 годин (42 кредити ECTS, 16 дисциплін: 9 нормативних і 7 вибіркових).

2. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки – 1278 годин (35,5 кредити ECTS, 12 дисциплін: 8 нормативних і 4 вибіркових).

3. Дисципліни загальнопрофесійної підготовки – 2934 години (81,5 кредити ECTS, 32 дисципліни: 27 нормативних і 5 вибіркових).

4. Дисципліни професійної та практичної підготовки – 2916 годин (81 кредит ECTS).

Зазначимо також, що на сучасному етапі в Україні підготовка фахівців з фізичного виховання й спорту здійснюється розрізнено у межах спеціалізацій та освітніх програм спеціальностей 014 «Середня освіта (фізична культура)» та 017 «Фізична культура і спорт».

Висновки. Таким чином, здійснено історичний аналіз навчальних планів підготовки фахівців

фізичного виховання у Львівському державному університеті фізичної культури, результати якого є важливими для сучасного сприйняття організації професійної підготовки фізкультурних кадрів. Визначено чинники, які впливали на історичний розвиток підготовки фахівців. Проаналізовано нормативну базу підготовки спеціалістів. Урахування надбань минулого сприятиме підготовці високопрофесійних фахівців з фізичного виховання на сучасному етапі.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні та порівняльному аналізі чинних навчальних планів підготовки фахівців з фізичного виховання в закладах вищої освіти в Україні та за кордоном.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Данилевич М.В. Романчук О.В., Стефанишин В.М. Ретроспективний аналіз навчальних планів підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту на теренах України. *Science Reviewed*. Warsaw, 2018. Vol. 6. P. 36–41.

2. Данилевич М.В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності: теоретико-методичний аспект : монографія. Львів : Піраміда, 2018. 460 с.

3. Степанченко Н.І. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2017. 629 с.

4. Danylevych M., Romanchuk O., Hutsulyak V. Historical Review of Future Specialists' in Physical Education and Sports Professional Training for Recreational and Health-Promoting Activity. *Using Sports, Culture, and Social Studies as Means to Rediscover Lost Values: proceedings book of 6-th International Conference on Science Culture and Sport*. Ankara, 2018. P. 575–583.